

Pars prima de vniuerso.

Quattuor em sunt numerositate virtutes
 et videtur esse principales in anima humana
 Si quis vero dixerit virtutem gressibilem esse
 velud vnā ex homini lineis vicis que a virtute
 vitali prenditur in deorsum. Virtus vero
 operatiua artificiorum vel aliorum quorum-
 cunque necessariorum prenditur in vtrūque la-
 tus ad instar brachiorum et indubitanter in
 brachijs et manibus est virtus homini. Vnde
 non leue argumentum humane salutis et re-
 formationis in homini figura possint lex et
 doctrina christianorum quam reformatio forme
 siue formatiōi respondere debet atque con-
 gruere. Quia igitur plato motum circularē in-
 tellerit esse primū ac nobilissimū motum
 et hūc opinatus esse difformēz vnū siue
 eundem et diuersum siue rectā et obliquū
 iuxta sermones Aristotelis formā congruentē huius
 motibus et figuris eorum posuit anime mū-
 di superioris quasi ex aīa potentialiter iux-
 ta exempla posita apud primā suū virtutē
 ac persistentissimā esset vna et eadē et poten-
 tialiter circularis hoc est potēs naturaliter
 in motū circularēz homini posuit ex ea pri-
 mū motum eē illum rectum scilicet vnū et eū-
 dem et equalem in quo nulla diuersitas.
 Scōe vero parū posuit similiter formā cir-
 cularem sed diuersam atque obliquatam vt
 pote in motum obliquū multisque diuersi-
 tatibus obnoxium naturaliter potentē. Su-
 per huius que de motibus ipse sensit et seq-
 ces eius audiuit contra dictionem. Que
 si vera est neque secundum veritatē neque secundum para-
 bolam stare potest positio hec platonis.
 Audiuit etiam intentionē meā in hoc hoc
 est in motibus celestibus prout sustinuit bre-
 uitas capituli Audiuit perbatiōes
 et ymaginatiōes tholomei
 Ex quibus omnibus facile est tibi destruere hanc
 positionē platonis et ex huius que audiuit
 a me hic licet adiuuet parabolas eius ex
 emplis quibus potui et ista sufficere arbi-
 tro: hic vt fiat tibi certitudo de ista positi-
 one platonis tam famosa et que tam profunda
 et a grecis et a latinis vsque hodie hētur
 Trum autē mundus ille superior
 animal vnū sit an plura et vtrum
 celi ipsi animati sunt et an anime
 eorum rationales apud Aristotelē et seq-
 ces eius determinatū habetur et etiā apud
 multos ex ytalicis philosophis doctrina
 vero hebreorum atque christianorum hacten-
 talia non curauit. Gens em hebreorum cō-
 tenta solebat esse libus sui legis et pphē-

tarum a tempore aut multo ad fabulas
 in credibiles sue cōuertit et illis se totalitē
 dedit paucis dūtaxat exceptis qui cōmū-
 xti genti sarracenorum phati sunt. Gens vero
 christianorum virtutibus et sanctitati atque ve-
 nerationi creatorū totaliter se subiciens
 philosophiā ad modicū amplexata est nisi
 quantum erraneorum peruersitas et insipi-
 entium contradictio eos coegit et ad dese-
 sionem legis et fidei et destructioni eorum
 quibus vel salus quā sperant vel honor cre-
 atorū impugnabatur. Et de animabus
 suis homines huius legis solliciti animas
 celorum atterere noluerit pro eo scilicet quod nec
 professioni eorum nec saluti scientia earum
 pdesse vel ignorantia earundē obesse vi-
 sa est ipsis et siue mundus ille animal sit
 vnum et siue celum animal siue celi aīa
 horret tamen gens illa hoc tanquam mō-
 strum. Sic penitus ignotū et tanquam noui-
 tatem de qua ad se nihil pertinere arbitrat
 stupet et etiā refugit quāquam aliquis de no-
 bilioribus ac sapientioribus inter doctores
 gentis illius ignorantiam eius in quodam
 libro suo non erubuerit confiteri et in alio
 etiā hoc se dubitare dixerit Credere igitur
 in parte ista Aristotelis vel cui vis alij nihil picu-
 li est legi vel fidei vel doctrine christiano-
 rum. Illud autē non leue piculū huius vicis sen-
 tire de aīabus illis quod gubernatrices sint
 rez inferiorum et maxime humanarū et hoim
 Similiter et quod effectrices sunt siue per se siue
 per corpora sua euentū humanorum legumque
 perfectarū vel aliorum que astronomi posuerit
 eis nec mihi etiā videtur vllomodo quod si-
 gna sint rerum homini neque per rebus huma-
 nis nullomodo cōsulenda corpora celestia
 et de hoc audisti intentionē meam iam in
 multo capitulis. Illud cū dubitandū tibi
 non est quia si celi vel animati vel etiam
 aīalia sunt animabus eorum naturaliter cō-
 missum est regnū corporum suorum et motū.
 In alia vero nihil ad eos de gubernatio-
 ne naturalit. Nihil em faciunt eorum que
 sunt gubernatorum siue rectorum quam ne le-
 ges condunt neque promulgant nec quicquam
 precipiunt aut prohibēt neque consulūt aut
 suggerūt neque suadent aut disuadent quod-
 quam Quare genus humanū arbitrio suo cō-
 missum est et gubernationē cum adiuto-
 rijs que sunt ei a parte creatorū propter natu-
 ralia. Sicut sunt iudices reges principes et
 consules et magistratus consiliarū et do-
 ctiores. Sacerdotes et sacerdotum ob-